No. 1401 **Zaterdag 5 November 1910.** **27ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Waterkant, Overzijde.
Oud No. 223. Nieuw No. 4.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 4 November.

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Blijkens de door deze Kamer met de *Netherland Chamber of Commerce in America* te New York gevoerde correspondentie inzake de moeilijkheden, den invoer van Curaçaosche stroohoeden te dier stede in de weg gelegd, vindt de thans heerschende toestand oorspronkelijk zijn oorzaak in de door de Amerikaansche Regeering gedane ontdekking, dat verscheidene zendingen Panama-hoeden bij de inklaring aldaar belangrijk beneden de werkelijke waarde aangegeven werden, hetgeen gevolgd werd door aanhouding der hoeden en beboeting der importeurs. Daar deze aangelegenheid van te omvangrijken aard was om door den Collector of Customs, de in dezen bevoegde autoriteit, behandeld te worden, werd een speciaal agent door het Treasury Department aangesteld om dienaangaande een onderzoek in te stellen en rapport uit te brengen.

Het schijnt nu, dat Curaçaosche exporteurs, althans eenigen hunner, gewoon geweest zijn, om de Curaçaosche hoeden te factureeren onder de benaming „Curaçao Panama Hats". Daar de opgegeven prijzen bijzonder laag waren voor Panama-hoeden, vatte men achterdocht op en stelde ook deze aangelegenheid in handen van den nieuwbenoemden specialen agent, die gemeend heeft in de importen uit Curaçao dezelfde ontduikingen te moeten zoeken als in die uit andere plaatsen, en thans nog altijd aarzelt om te erkennen, dat hij zich daarin vergist heeft.

Intusschen werd de bij de douane-autoriteiten ontstane twijfel aangewakkerd door de omstandigheid, dat de prijsopgaven van de Curaçaosche exporteurs niet in alle gevallen met elkander overeenstemden. Was men hier eerst van meening geweest, dat de belasting berekend moest worden naar de prijzen, waartoe de hoeden van de vlechtsters werden opgekocht, naderhand kwam men te weten, dat die prijzen voor de berekening van het invoerrecht verhoogd moeten worden met de winst der tusschenhandelaars en met de kosten van verpakking en verscheping (dat dus het invoerrecht berekend moet worden naar de prijzen fob. Willemstad). In enkele gevallen, dat de hoeden verkocht waren langen tijd vóór het tijdstip van verscheping, werden de, bij het sluiten van den koop door de New-Yorksche importeurs geboden, betrekkelijk hooge prijzen gefactureerd. Kortom, voor dezelfde kwaliteit werden tegelijkertijd door verschillende belanghebbenden afwijkende marktprijzen opgeven.

Het is te New York tot dusver niet uitgemaakt, wat voor de Curaçaosche stroohoeden als de belastbare waarde moet worden aangemerkt. Een beslissing in hooger beroep is echter eerlang te verwachten. Intusschen heeft deze Kamer met de jongste mail uitvoerige gegevens aan de „Nederlandsche Kamer van Koophandel" te New York verzonden, waarmede uitgerust deze corporatie de zaak nader bij de douane aanhangig zal kunnen maken, indien mocht blijken, dat ook in die hoogere instantie geen voldoening verkregen mocht worden.

De Kamer vertrouwt, dat de bestaande moeilijkheden uit den weg geruimd zullen worden. Ten einde te voorkomen, dat daarna de hoedenuitvoer naar New York opnieuw stoornis ondervindt, meent zij te moeten wijzen op de noodzakelijkheid om het onomstootelijk bewijs te leveren, dat hier werkelijk een markt voor stroohoeden bestaat, waartoe zij reeds in hare mededeelingen aan de New-Yorksche zustercorporatie heeft trachten bij te dragen.

Bij den invoer van goederen uit plaatsen, waar geen werkelijke markt bestaat, kan de Amerikaansche douane nl. als grondslag voor de berekening der invoerrechten den Amerikaanschen marktprijs nemen, welke uit den aard der zaak aanzienlijk hooger zal zijn dan die geldend in het land van herkomst.

Een bewijs voor het bestaan van de hoedenmarkt zou o. a. voortvloeien uit de openbaarmaking, op gezette tijden, van een officieele noteering van dit artikel, waardoor de marktwaarde op een onweerlegbare wijze zal kunnen worden bepaald.

Een dergelijke officieele noteering zou, naar de meening dezer Kamer, moeten uitgaan van een vereeniging, waartoe zij de belanghebbenden voorstelt zich aaneen te sluiten. Ook afgezien van de bestaande moeilijkheden in verband met de waardebepaling, zal het belang van den hoedenhandel gebaat worden door een dergelijke organisatie. Een bestuur bestaande uit zaakkundigen en ingesteld door de belanghebbenden zelf, zou zich o. a. kunnen belasten met de vaststelling en noteering der werkelijke marktprijzen, en verder typen en nummers kunnen bepalen ten einde de exporteurs in de gelegenheid te stellen de verscheepte soorten zoodanig op hun facturen te omschrijven, dat verschil in waarde tusschen ongelijksoortige partijen reeds op deze documenten nauwkeurig aangewezen wordt.

Terloops worde hier aangestipt, dat ook een omschrijving als „unassorted" als een kwaliteitsbeschrijving kan gelden.

Willen de vast te stellen bepalingen voor allen bindend zijn, dan dienen de belanghebben zelf de noodige maatregelen te beramen en daaromtrent onderling overeen te komen.

In deze overtuiging laat de Kamer de totstandbrenging der gewenschte organisatie over aan het initiatief der belanghebbenden en vertrouwt, dat zich in hun midden wel enkele zaakkundigen laten vinden, die genegen zijn om de leiding op zich te nemen.

Curaçao, 25 October 1910.

De Kamer van Koophandel
en Nijverheid,
A. Jesurun,
Voorzitter.
C. G. de Haseth Cz.,
Secretaris.

Naschrift der Redactie.

Bovenstaande bekendmaking verscheen de vorige week in het officieele gedeelte van *De Curaçaosche Courant.* Wij achten, wat daarin gezegd wordt, van zoo hoog belang, dat wij er gaarne een eereplaats aan inruimen in ons blad.

Met groote voldoening en vreugde hebben wij gezien, hoe de Kamer van Koophandel en Nijverheid alle krachten inspant om de Curaçaosche volksindustrie bij uitnemendheid, de hoedenvlechterij, te steunen in deze moeilijke tijden.

Van harte hopen wij, dat het haar gelukken moge, de belemmeringen waardoor de Amerikaansche markt tijdelijk voor Curaçaosche stroohoeden gesloten werd, spoedig en voor goed te verwijderen.

De weg door de Kamer van Koophandel ingeslagen dunkt ons de eenig goede en zal ook wel leiden tot het gewenschte doel, naar wij zeker verwachten.

Maar in boven afgedrukte bekendmaking zien wij nog geheel iets anders dan een doeltreffend middel om de Amerikaansche markt weder voor onze hoeden te openen.

Wij zien daarin het gelukkige begin van de reeds zoolang door ons gewenschte allernoodzakelijkste organisatie van den handelstand in onze Kolonie.

Deze onderlinge samenwerking moge dan al voor het oogenblik zich beperken tot de hoedenindustrie, het succes, wat hierdoor wis en zeker bereikt zal worden, moet als van zelf voeren tot meerdere uitbreiding daarvan.

En wat ons het meest verheugt is het feit, dat dit instorten van jeugdig, frisch, gezond leven van den handelstand zelven is uitgegaan door den drang der omstandigheden.

Men heeft thans de oogen geopend, en begrijpt de tijden waarin wij leven, die niet meer zijn van den eenling, maar van de vereenigingen, van de corporaties.

Als door het actief optreden van den Kamer van Koophandel de Amerikaansche markt weer zal openstaan voor de Curaçaosche stroohoeden, zal men er aan gewend zijn, dat de prijsbepaling, de marktprijs, wordt vastgesteld door een corporatie van deskundigen. Er zal een begin gemaakt zijn met een koopmansbeurs die de marktprijzen geregeld bekend maakt, waardoor een ieder zien kan hoeveel geld zijn hoeden waard zijn, dus voor welken prijs hij zijn hoeden kan verkoopen. Dan zal het minder gemakkelijk voorkomen, wat thans herhaaldelijk geschiedt, dat goed afgewerkte hoeden „onder de markt" worden opgekocht. De een of andere onkooper kan daardoor wat schade lijden, omdat hij zijn grootere winsten, ten koste der arme vlechtsters behaald, zal moeten missen, maar de handel zelve zal er bij winnen, omdat de handel reëel en gezond zal worden. Als voor goede waar goed geld betaald wordt, moet de industrie daardoor tot bloei geraken, wat in het belang is van verkooper en vlechtster. De vlechtster zal dan zelf gaan ondervinden, dat beter gevlochten hoeden beter betaald worden en zich er op toe leggen goed werk af te leveren.

De koopman zal hierdoor betere waar kunnen leveren en zoo de hoeden „op prijs houden" en tevens meer bestellingen ontvangen.

Hopen wij dus, dat de organisatie, thans tijdelijk in het leven geroepen om de moeilijkheden met Amerika uit den weg te ruimen, van meer blijvenden aard zal wezen, en zij zich er eveneens op zal toeleggen om de marktprijzen ook voor andere landen te bepalen en vaste merken ook voor elders vast te stellen, opdat de arme vlechtster ten allen tijde kunne weten, wat haar hoeden waard zijn, waar de hoeden gekeurd worden, en zij het volle bedrag daarvoor kan ontvangen.

Van dergelijke organisatie zal de hoedenindustrie een krachtigen steun ondervinden en daardoor spoedig tot hoogen bloei zijn gebracht.

De proef ten bate dezer industrie genomen zal dan vanzelf ook zijn toepassing vinden op andere takken van handel en nijverheid.

De Kamer van Koophandel en Nijverheid heeft onzes inziens aan den Curaçaoschen handel een krachtigen stoot gegeven in de goede richting; zij ontvange daarvoor de dank der bevolking.

Naar wij vernemen, werd op initiatief van den Heer H. J. Cohen Henriquez, die aan verschillende kooplieden een circulaire had gezonden, Donderdagmiddag een vergadering gehouden van belangstellende firma's om over de bekendmaking van de Kamer van Koophandel en Nijverheid van gedachten te wisselen en een voorloopig plan van actie op te stellen.

Een commissie werd benoemd uit de navolgende Heeren, in alphabetische orde genoemd: David A. Correa, J. P. G. Ecker, S. S. Maduro-Lopez en G. A. Winkel, die met den Heer H. J. Cohen Henriquez de plannen verder zullen uitwerken en een voorstel doen in een volgende vergadering.

Met algemeene stemmen werd verder besloten wekelijks de marktprijzen van uitvoerartikelen vast te stellen.

De waarde der Kultuurhistorische Methode

voor de kennis van de

CHRISTELIJKE OUDHEID.

Met een rede over dit onderwerp opende Maandag 3 Oct. te drie uur te Utrecht Dr. Jos. Schrijnen, benoemd tot lector aan de Rijks-universiteit aldaar vanwege de St. Radboudstichting, zijne lessen in de vergelijkende klassieke taalkunde en de Kultuurgeschiedenis der Christelijke oudheid.

In het nieuwingetreden tijdperk der wetenschappelijke natuurvorsching, aldus ving spr. ongeveer aan, was wel de grootste omwenteling de geboorte der kultuurgeschiedenis. Schonk de politieke geschiedenis meer haar aandacht aan den mensch als individu, de kultuurgeschiedenis beschouwt hem meer als historische soortvorm. De eerste is meer analytisch, de laatste meer synthetisch. De kultuurgeschiedenis nu van een bepaald tijdvak omvat niet slechts de som van alle stroomingen dier periode in het kultuurgebied. De som dezer faktoren vormt een eenheid, evenals de som van bepaalde tonen

Feuilleton.

HERINNERINGEN aan Koningin Wilhelmina.

Xavier Paoli vertelt in de „Gaulois" verder van zijn herinneringen aan het verblijf van Koningin Wilhelmina en Koningin Emma te Corbières. Zooals onze lezer weten, hebben de Vorstinnen in 1895 een poos in het schoone bergland van Savoye vertoefd. De heer Paoli was Haar namens de Fransche regeering toegevoegd en in het bijzonder belast met de zorg voor de persoonlijke veiligheid der Koninginnen. Wij ontleenen aan hetgeen hij thans in de „Gaulois" mededeelt het volgende:

Toen de Koningin de onmiddellijke omgeving van Corbières in alle richtingen verkend had en lang genoeg van die wilde eenzaamheid genoten had, om er zich als een nieuw Roodkapje of een Schoone Slaapster in het Bosch te voelen, voor wie de Prins eerst veel later zou komen, verlangde zij grootere tochten in de streek te doen. Paoli beschrijft dan uitstapjes naar de abdij van Hautecombe aan het meer van Bourget, naar de gorges du Fier, den waterval van Gresy, enz. Maar Koningin Wilhelmina had grootere plannen. Zij wilde het klooster van de Groote Chartreuse gaan bezoeken. Eerst moest de paus nog toestemming verleenen, daar er in het klooster gewoonlijk geen vrouwen worden toegelaten. Er werd dus getelegrafeerd met Rome en de vergunning werd aan de Koninginnen gaarne verleend. Wij vertrokken, zoo vertelt Paoli dan verder, 's ochtends om acht uur van Aix les Bains met een bijzonderen trein naar St. Béron. Daar stonden twee als postwagens bespannen landauers te wachten. De twee Koninginnen en de hofdames gingen in het eene rijtuig, de heeren van het gevolg en ik in het andere en voort ging het naar de Groote Chartreuse. Het was elf uur in den ochtend, we hadden drie uur te rijden. Na een uur begonnen wij hongerig te worden; de manden met proviand stonden in de rijtuigen. „Dat is een uitstekend idee", zeide Koningin Wilhelmina tegen mij, „u moet met ons dejeuneeren en ik zal dekken". De rijtuigen stopten midden op den weg, in de volkomen eenzaamheid, voor het prachtige panorama van witte bergen en sombere dalen; het Koninginnetje spreidde een groot servet over onze knieën uit en onder uit de mand diepte ze een koude kip en broodjes op en heel ernstig zeide ze tegen ons: „er is opgedaan",

Bediend door een vorstin, in een rijtuig boven op een berg...... dat avontuur ontbrak aan mijn verzameling, zou koning Alfons gezegd hebben. Behoef ik nog te zeggen, dat het dejeuner bijzonder vroolijk was en dat er geen spoor meer van over was toen we tegen twee uur de Groote Chartreuse naderden?

Paoli beschrijft dan hoe de grijze kloostergebouwen met hun leien daken en klokketorens in het schoone decor van het woeste, besneeuwde berglandschap stonden.

Aan de poort wachtte de kloosterbevolking de Koninginnen. De monniken stonden rond den prior geschaard; hun witte pijen gingen verloren in de diepte van den langen, langen gang, waarvan men door de geopende poort de rechte lijn zich als eindeloos zag strekken. De prior was de Vorstinnen genaderd. Het was een groote man, met een ascetengezicht, een doordringenden blik, een welluidende stem, een koele waardigheid, die toch zeer hoffelijk was. Men erkende den man van de wereld in hem, hij bewoog zich voornaam. Langzaam sprak hij: „que Vos Majestés soient les bienvenues". De Koninginnen, die eenigszins onder den indruk waren, verontschuldigden zich over Haar nieuwsgierigheid en daarop begon de rondgang. Het geheel klooster werd Haar getoond, behalve de relikwieën en de kostbare heilige boeken, en toen Paoli daarover zijn verwondering uitsprak, zeide een der geestelijken: „de Koninginnen zijn niet katholiek en we toonen ze alleen maar aan katholieken."

Koningin Wilhelmina, die spoedig al weer geheel op haar gemak was, deed voortdurend den prior allerlei vragen, die deze met innemende vriendelijkheid beantwoordde. „En wordt de Chartreuse niet hier gemaakt?"

„O ja mevrouw, maar we dachten niet, dat onze fabriek Uwe Majesteit belang kon inboezemen".

„Zeker, zeker", antwoordde glimlachend Wilhelmina, „ik zou alles willen zien"......

De Koninginnen werden daarop naar de op een uur afstand van het klooster gelegen fabriek geleid, waar de monniken met opgestroopte mouwen de likeur bereidden. De Vorstinnen proefden den drank en namen er enkele fleschen van aan, die de prior hen aanbood.

Het gezelschap reed vervolgens aan de andere zijde den berg af, naar Grenoble, waar een extra-trein gereed zou staan om het naar Aix te brengen. Toen men de oude hoofdstad van Dauphiné naderde, was het donker en koud; diep in het dal glinsterden de duizenden lichten der stad. Koningin Wilhelmina zeide voortdurend, hoe mooi zij het vond en hoe blij zij was over den tocht. Minder tevreden was zij — en ik ook — toen wij aan den toegangsweg tot de stad fietsers zagen, die blijkbaar op de komst

zich samenvoegt tot de eenheid van een akkoord. En daarom zal elk kultuurtijdvak ook gekenmerkt worden door de eenheid van een bepaald kultuurbegrip, dat men kan beschouwen als de psychische middeltoon dier bepaalde periode. Als zulk een kultuurperiode kunnen wij, meent spr., beschouwen de eerste tijden van het Christendom, de zoogenaamde Oud-chrristelijke periode, die eindigt met het edikt van Milaan.

Ook een plaatselijke beperking wensch spr. hier bij te voegen en slechts het oog te richten op de Romeinsche gemeenschap. In het oude Rome toch klopt van af de eerste tijden de hartslag der Christelijke kultuur. Machtiger verschijnselen, bieden een zoo ontzaglijke som van psychische prikkels en groepeeringsvormen, heeft de wereldgeschiedenis stellig nimmer gekend dan bij de geboorte van het Christendom. Het Christendom is allereerst een vaststaand historisch feit, dat de wereldgeschiedenis in twee groote helften heeft gesplitst. Maar genomen in den zin van Christelijke kultuur der latere tijden is het ook eene idee, evenals men spreekt van eene idee der Pruisische monarchie. Zulke ideeën nu zijn slechts het gevolg van de werking der sociaal-psychische faktoren. En is er ééne idee geweest, die als onverwinbare heerscheresse de wereld heeft veroverd, dan is het de idee der Christelijke kultuur, oordeelt spr.

De heidensche levensopvatting kontrasteerde dermate met de Christelijke, dat dit kontrast tot een zekere isoleering in alle takken van het kultuurleven leiden moest. Zoo vormden dan de Oude Christenen een wél begrensde, wél omsloten kultuurgemeenschap, die echter in– en uitwendig in voldoende mate voeling hield met nationaal–heidensche opvattingen en tradities om het aanzijn te schenken aan een krachtige wisselwerking van Christelijke en heidensche begrippen en uit deze wisselwerking is geboren de Oudchristelijke kultuur. Intusschen, betoogt spr. het bepalen der kultuurtijdperken is niet voldoende. Van welken aard, moet men zich afvragen, is de eenheid van dit tijdperk? Welk is de middeltonige kultuurgedachte, die het kenschetst? Wat is het kwalitatief-nieuwe, dat, gevoegd bij de som der kultuurfaktoren, aan deze de hoogere waarde geeft van akkoord?

Men kan de kultuurfactoren beschouwen als blijvende doelpunten der historische processen en substantieele grondslag van het kultuurleven. Het einddoel van den mensch is God; Hij is dus ook het souvereine kultuurdoel. God is niet slechts de oorsprong der geschiedenis. Hij is ook de hoogste norm, ook het hoogste doel der menschelijke handelingen: God is het ideale en het reëele principe der geschiedenis. Als geestelijk wezen kan de ziel geen ander einddoel hebben, dan het volle bezit der waarheid en zaligheid; dit einddoel te bereiken is de noodzakelijke bestemming der menschelijke natuur en de noodzakelijke taak van het menschelijk leven. De eerste en hoogste kultuurfaktor, die aan de andere faktoren een hoogere wijding geeft is dus de religie.

Op de betrekking van den mensch tot God volgt die tot de maatschappij, en hier ontmoeten wij de faktoren van zede en zedelijkheid, recht en taal. Staat de mensch tegenover God en de maatschappij als redelijk en maatschappelijk wezen, als zinnelijk wezen staat hij tegenover de natuur, en als zoodanig zijn zijn betrekkingen deels van praktischen, deels van theoretischen aard. Praktisch is hij werkzaam op economisch gebied, theoretisch in kunst en wetenschap. Vooreerst komt spr. tot de religie. Een der belangrijkste verschijnselen in het kultuurhistorische leven der Christelijke oudheid is zonder twijfel de wisselwerking van heidensche en Christelijke ideeën, die zich in het godsdienstig leven des volks openbaart.

Men heeft beweerd, dat „het Christendom" vooral in groote mate den invloed zou hebben ondergaan van de antieke mysteriën. Getuigen van dien invloed zouden zijn: het doopsel, de Eucharistie, de boetetucht, de leer van de verlichting des H. Geestes, van de broosheid der menschelijke natuur, van de verlossing enz.— Zeer zeker heeft in een of ander punt, dat echter het wezen der katholieke leer niet raakt, wederzijdsche inwerking plaats gehad.

Men dient echter wél te onderscheiden, merkt spr. vervolgens op. Eenerzijds ontmoeten wij verchristelijkt heidendom, en het is spreker's vaste overtuiging, dat voor een groot deel aan christelijken invloed te danken is de genoemde monotheïstische strooming in het synkretisme der IIIe eeuw. Anderzijds ontstond ook het heidensch christendom.

Hierdoor verstaat hij vooral het gevolg van den invloed, dien het heidendom bleef oefenen op de volksreligie der Christenen. Welig tierde 't bijgeloof en bleef ook naderhand als heidensch bezinksel voortbestaan, naast dat bijgeloof, hetwelk is het blijvend produkt der nimmer sluimerende mythische denk- en verbeeldingskracht des volks. Waarzegging en lotsvorsching waren aan de orde van den dag, op tooverafeltjes en amuletten vinden wij verbonden de namen van Christus, Helios en Mythras; de Alexandertalisman vertoont aan de eene zijde den Alexanderkop met het zonneteeken, op de keerzijde het Christusmonogram. Uit het bovenstaande blijkt, dat de religieuze volksontwikkeling geenszins alle antieke vormen aflegde, ja dat de Kerk sommige daarvan blijvend overnam. Dan nadert Spr. den faktor van z e d e e n z e d e l i j k h e i d, die het privaatleven beheerscht, met name in de familie en in de verhouding van den mensch tot den evenmensch. Daar zien wij, hoe door het Christendom werd voltooid en veredeld een instelling, wier vervorming en verheffing het natuurlijk-redelijke bestanddeel der heidensche kultuur begon. De zede bloeit op tot zedelijkheid.

Doch aanvaardde het Christendom heidensche vormen, het schonk aan de heidensche maatschappij een kleinood van onnoemelijk grooter waarde, door het huwelijk te heiligen. Het huwelijksleven was de wondeplek der heidensche samenleving; het Christendom bracht redding door het huwelijk te beschouwen als een vereeniging meer nog van zielen dan van lichamen; en deze religieuze grondslag steunde beter het huiswezen dan eertijds de vereering van lares en penates. Het Christendom waarborgde de onoplosbaarheid en verder ook de vrijheid van het huwelijk; van zijn bedienaren eischte het 't celibaat, en met bijzondere voorliefde kweekte het als schoonste gewas op zijn bodem de lelie der maagdelijkheid. Ook leerde het Christendom eerbiedigen de rechten en de waardigheid van de vrouw en van het kind. De Christelijke beginselen van gelijkheid van alle menschen voor God, van de afstraling Gods in de ziel en van het broederschap van den mensch in Christus teelde de heerlijkste deugden van naastenliefde jegens armen en hulpbehoevenden, zieken en gevangenen, vreemden en vijanden. Die beginselen slechtten ook de slavernij.

Het Christendom veroordeelde zich daarbij tot een langzame, lijdzame overwinning, het wilde de slavernij vernietigen door evenals zijn Stichter zelf slaaf te worden.

Ethisch–hoogstaande, was volgens spr. de Christelijke Oudheid niet slechts in den kring van het gezin en in het privaatleven in het algemeen, maar ook in het staatsleven.

De Christenen waren voor het meerendeel kleine middenstanders, veelal vrijgelatenen.

Hun vereenigingsleven steunde op den wettigen grondslag van het recht. Ook schrikten zij in beginsel niet terug voor een aktief deelnemen aan het staatsbestuur, zelfs aan den krijgsdienst. Maar, afgezien van het feit, dat de Christenen om reden van hun maatschappelijken stand niet zoo vaak voor politieke waardigheden in aanmerking kwamen, kan men licht begrijpen, hoeveel zwarigheid het meebracht, in een maatschappij, waar de ambtenaar tevens als het ware de priester was van den staat, zijn plicht als overheidspersoon getrouw te blijven, niet slechts voor een asceet, maar voor een gewoon Christen.

Zóó hadden de apologeten het recht, op de Christenen te wijzen als op de trouwste onderdanen des rijks en wel, terwijl dit rijk hen vervolgde, het op hun leven gemunt had. Maar te midden der folteringen baden zij voor hunne vijanden. Ja, het is een archaeologisch feit, dat gedurende de lange periode van vervolgingen het in de katakomben gevluchte Christendom nergens een beeld van rouw, een teeken van gekrenktheid, een uitdrukking van wraakzucht heeft nagelaten.

Voertuig dier verheven ideeën van liefde en broederlijkheid, maatschappelijke band, die dit gemeenschapsleven schiep en in stand hield, was de oud–christelijke taal.

Wellicht was de officieele kerkelijke taal in de Ie en IIe eeuw het Grieksch, maar in alle geval werd daarnaast ook het Latijn gebezigd. Het na-Augustusche Latijn, met name vanaf het einde der IIe eeuw, was een taal waarin zich weerspiegelde de demoraliseering der natie. Het Christendom nu heeft die taal opgeheven door dermate de beteekenis der woorden te vervormen, dat zij in staat waren Christelijke ideeën en gevoelens te vertolken; en aldus werd het Romeinsche idioom verrijkt, zonder zijn eigenaardig karakter te verliezen.

Maar had 't Christendom, zoo zet spr. zijn rede voort, de roeping, alles met zijn geest en genade te doordringen, dan kan het geen verwondering wekken, dat niet alleen de actieve verhoudingen van den mensch tot de natuur door den nieuwen geest werden gelouterd, maar dat de Christus ook Zijn aanschijn drukte in den Veronikadoek der kunst. Zij ontkiemde in den schoot der katocomben. Hoezeer ook de klassieke kunst een wedergeboorte behoefde, ook de Christelijke kunst hervormde niet sprongsgewijze, maar in aansluiting met het bestaande in tijd en ruimte. Nemen wij als voorbeeld de schilderkunst. De Christen kunstenaars der eerste tijden waren in de heidensche school gevormd, werkten naar heidensche modellen.

Vandaar in de — steeds zedelijk reine — voorstellingen der primaeve kunst mythologische motieven in menigte, als dekoratie-versieringen, maar ook beslist mythologische hoofdfiguren. Weldra kregen deze voorstellingen symbolische beteekenis: zoo b.v. werd Orpheus te midden der wilde dieren het symbool van Christus, die de harten der menschen voor zich wint. Ook andere symbolen als pauw, haas, wellicht anker zijn heidensch van afkomst. Maar, was de Christelijke kunst aldus van de heidensche afhankelijk wat betreft techniek, kompositie en ten deele ook motieven, toch vermocht zij niet alleen een nieuwe richting te scheppen in de liturgisch-didaktische kunst, maar ook wist zij de antieke kunst door nieuwheid van stoffen en verheven heid van opvatting tot hoogere ethische idealen op te voeren. In de wereld der letteren zijn door het Christendom nieuwe banen geopend op apologetisch, leerstellig en kerkhistorisch gebied; ook de Christelijke legende werd geboren.

Hoewel de Kerk in het begin vooral tusschen de lagere volksklassen hare adepten telde, mag men toch de antieke wijsbegeerte rekenen tot de oorzaken, die de verbreiding van het Christendom hebben bevorderd; en wel door de slagen, die zij toebracht aan de oude legenden, door het verstrekken van geschikte begrippen en door het scheppen eener bespiegelende geestesrichting, met name in de 1ste eeuw, die gunstig was tot het opnemen der nieuwe leer.

Bij elk der kultuurhistorische faktoren, aldus betoogde spreker verder, zagen wij de wisselwerking der Christelijke en heidensche begrippen, en uit de beschouwing bleek, in welke mate het Christendom elk kultuurgebied met nieuwe ideeën heeft bevrucht. Welke was nu verder de onderlinge wisselwerking dezer religieuse maatschappelijke en physieke faktoren? Vooreerst valt waar te nemen een wederzijdsche versterking van zede en recht. Verder was de hoogere opvatting van gezin en maatschappij van niet geringen invloed op de ontwikkeling der ekonomisch-geordende standen en bedrijven, terwijl weer de Christelijke begrippen van eigendom, rijkdom en armoede het privaatleven ten goede kwamen. Rechts- en ekonomische begrippen werkten in hun gelouterden vorm ook veredelend op de taal, op kunst en wetenschap, terwijl omgekeerd door een hoogere ethische werking dezer factoren het maatschappelijk leven tot hooger peil werd opgevoerd. Alle faktoren eindelijk heeft de Christelijke godsdienst, die de religieuze volkskultuur had herboren, doordrongen en bezield en wederkeerig heeft de invloed van al deze gekerstende factoren, het religieuse leven dermate doen opbloeien, dat het steeds toenemend in omvang en in intensiteit de heerlijkste vruchten heeft voortgebracht. En zoo komen wij, meent spreker tot het resultaat, dat de grond tot den Oud-christelijke kultuurperiode is haar ethisch-reveil. Elke ware kultuur heeft tot doel de vervolmaking der menschelijke natuur met al haar behoeften en strevingen. Nu is deze hoogste vervolmaking slechts bereikbaar door het eeuwige Godsbezit aan gene zijde van 't graf. Tot dit einddoel moet dus het aardsche leven in al zijn volheid gericht, zoodat de menschelijke kultuurtaak inderdaad als een ethische door God gelaste en geregelde taak is te beschouwen.

Het einde zijner rede naderend zegt spr. te hebben willen aantoonen, welke de waarde is van de kultuurhistorische methode voor de kennis der Christelijke Oudheid. Het eerste resultaat, vindt spr. hierin, dat deze methode ons een dieperen blik gunt in het wezen der Oud-christelijke kultuur, die zoovele trekken vertoont van de antieke, hellenistische beschaving, maar gelouterd geadeld, met een nieuw en hooger leven bezield.

„Het Christendom heeft de antieke kultuur gered". Maar de kultuurgeschiedenis werpt ook een helderder licht op de politieke gebeurtenissen dier tijden. Door de staatkundige geschiedenis van het jonge Christendom, van af zijn eerste verschijnen tot aan het edict van Milaan, vloeit een breede stroom van bloed. Maar noch de woeste hartstocht van Nero en Domitianus, noch de georganiseerde bloedbaden van Decius en Valerianus vermochten de Christengemeente te vernietigen. Het heidendom moest zijn onmacht bekennen. Hoe te verklaren het feit, dat de Christenen telkens en telkens weer triomfeerend uit de vervolging te voorschijn zijn getreden, tot de definitieve victorie hun geweerd in het begin der IVe eeuw, ofschoon zij ook toen geen 10e deel der bevolking uitmaakten? Van waar die kracht, standvastig te blijven in de dagen van onheil, de volkswoede te bezweren en ten slotte aller harten voor zich te veroveren? Wat hun die stille kracht schonk, was, volgens spreker, op de allereerste plaats de alvermogende beschikking Gods. Maar, wanneer de kultuurgeschiedenis leert, dat in de maatschappij dier dagen de Christenen over geheel de uitgestrektheid van het kultuurgebied verreweg de beste bestauddeelen uitmaakten, dan kan het gedeeltelijk verklaarbaar voorkomen, dat ten slotte naar hun zijde ondanks hunne numerieke minderheid, de overwinning in dezen wereldverheugenden strijd oversloeg.

Met een woord van dank aan het Hoogwaardig Episcopaat van Nederland en aan het Curatorium en Bestuur der St. Radboudstichting voor de eer zijner benoeming, aan Curatoren en Senaat der Rijks-universiteit voor de welwillendheid met welke zij spr. als Lector hebben toegelaten, aan dames en heeren Studenten, eindigde spr. zijne met aandacht gevolgde rede.

Het Centrum.

Hof van arbitrage.

Mr. Mc. Kenney zette Vrijdag, 7 Oct. zijn pleidooi voor Amerika in de „Orinoco"-arbitrage voort. Pl. wees erop, dat de vordering van de thans eischende Maatschappij, de Orinoco-steamschip-company, de zelfde is, welke vroeger toekwam aan de Engelsche maatschappij voor de vaart op de Orinoco en dat dan ook Venezuela zeer goed bekend was met de overdracht van die vordering, doch dat Venezuela vroeger alleen weigerde, de tusschenkomst van Amerika in dezen te aanvaarden op grond van een bepaling in de oorpronkelijke concessie, dat alle vorderingen der Maatschappij moesten worden aangebracht voor den Venezuelaanschen rechter en volgens Venezuelaansch recht berecht worden.

In het licht van de geschiedenis dezer zaak dient het protocol te worden bezien, waarbij Amerika en Venezuela in Februari 1903 de bestaande vorderingen van Amerikaansche zijde aan de beslissing doorscheidsrechters onderwierpen. Amerika voorzag, dat Venezuela in dit geding het belang en het recht van Amerika zou betwisten om op te komen voor een vordering van een Engelsche maatschappij, al waren ook de aandeelhouders daarvan Amerikanen. Daarom sprak het protocol van: „Alle vorderingen, bezeten door Amerikaansche burgers"; daarom ook was de vordering overgedragen aan een Amerikaansche Maatschappij. En om te voorkomen, dat Venezuela in het geding zou beweren, dat diplomatieke interventie uitgesloten was of andere technische bezwaren zou ontleenen

---

der rijtuigen gewacht hadden en, zoodra zij die zagen naderen, als renboden voor onze landauers uitsnelden. Ik begreep te minder iets van die geheimzinnige manoeuvres, daar ik met opzet het gemeentebestuur van Grenoble niet van den doortocht der Vorstinnen verwittigd had, wetende dat het socialistisch gezind was en dat bovendien Hare Majesteiten een volstrekt incognito wenschten te bewaren. Maar aan een officieele ontvangst was geen ontkomen, we kregen er een vergoeding voor, nl. bij het vertrek van den trein, toen er Leve de Koningin geroepen werd, door hen, die het overige gedeelte van het jaar: weg met de tirannen roepen. Dat is de eeuwige politieke en menschelijke komedie.

Kort daarop verliet de Koningin met Haar Moeder Corbières voor Milaan. In de lente van 1898 waren de Vorstinnen te Parijs.

„Herinnert u zich den tocht naar de Groote Chartreuse nog?" waren de eerste woorden van Koningin Wilhelmina, toen ze den heer Paoli zag.

Hoewel koningin Wilhelmina gemakkelijk bewonderen kon, bleef ze Hollandsche in haar ziel en toonde zich trotsch op haar land. Het is te begrijpen, zeide president Félix Faure tegen me, den dag nadat hij een bezoek aan de Koninginnen gebracht had, „dat het Hollandsche volk voor Koningin Wilhelmina zulk een voorbeeldige aanhankelijkheid koestert; het erkent in haar zichzelf".

Van Parijs gingen de Koninginnen naar Cannes, waar ook Koningin Victoria was, voor het huwelijk van prins Christiaan van Denemarken met de groothertogin Marie van Mecklenburg. De heer Paoli heeft Koningin Wilhelmina daar voor het laatst gezien. Het was, zoo vertelt hij, op een avond; de zon ging onder achter de palmen van den tuin van het hotel, waar koningin Victoria logeerde. Wilhelmina was gekomen om afscheid te nemen van de oude vorstin. Zij stond in een eerbiedige, bedeesde houding voor haar, die in haar rolstoel gezeten was. Beiden glimlachten en spraken opgewekt. Toen boog Wilhelmina zich, kuste de eerwaardige vorstin op het voorhoofd en ging heen met lichten tred in het goud van de dalende zon.

Zij is sedert nooit meer in Frankrijk terug geweest.

Het Onweer.

(Ingezonden.)

Hoorbare stilte heerschte in de natuur. Zonder eenig beweeg hingen de bladeren. 'n Vogel dook nog in ernstige vlucht over zwijgenddorre vlakte en de mensch trok zich terug in gewaande veiligheid.

Donkergrauw was geheel de hemel hier en daar met donkerder wolkranden behangen.

De dag had zijn lichtend kleed verwisseld voor den dikzwaren sluier des nachts.

Alles lag versomberd in de natuur. Een zwaar drukkende hitte hield alles omkneld en besloten. Meer en meer week het lichtschijnsel en donkerder schaduwen zweefden heim'lijk aan, overal. De wolken presten zich op tot ontzaglijker drommen. Alles lag geboeid en gevangen in dikke donkerte.

De stormkrachten lagen ter losbreking gereed. De Almachtige ging zich openbaren in bliksem en donder gelijk eens op den berg Sinaï, aan wiens voet het zondige volk van schrik ontstelde.

Hij naderde in diepe donkerte, waar flikkerende lichten Hem vooruitsnelden en zijn weg baanden.

Donderend gerommel melde zijn komst.

In 't midden der donkere hemelen ging Hij tronen omstuwd van zijn ontzettende macht.

Alles ontstelde!

Op de aangevlogen winden rustten zijn voeten, vlammen kroonden zijn hoofd, zijn hand droeg flitsende bliksems.

Zijn machtige hand verhief zich. Alles schokte van ontzetting!

Links en rechts wierp Hij bliksemende vuurstralen de onmetelijke ruimte in over de sidderende aarde.

En zijn woord donderde de hemelen langs, de afgronden door, en tusschen de rotsen en bergkloven werd zijn stem herhaald.

God sprak in donder en bliksem tot het ondankbare schepsel.

De aarde had zijn waarschuwing vernomen.

Alles voelde zich gegrepen en vastgekneld in zijn macht. De mensch bestierf 't van angst nu hij duidelijker Gods grootheid aanschouwde en in 't bliksemend licht zich afgeweken zag van Zijn wet.

Er was beroering in ieder leven, in geheel de natuur.

De rotsen dreunden nog en dofgrommende donders rolden weer aan, de grauwlage luchten door, de vlakten over, in verre diepte.

Zwaar knetterend gekraak brak maar aldoor los en dreef bleeken schrik op het gelaat der verwarde volken.

Allen gevoelden de grootheid des Allerhoogsten! En de bliksemschichten sloegen maar met fellen kruisslag door de zwarte luchten en omkneldden als vuurriemen de lendenen der rotsen en weer ratelende donders volgden de vuurlijn.

Alles lag verslagen en verlamd onder de almacht des Scheppers.

Het trotsche schepsel gevoelde zijn nietigheid en zweeg in sidderende angst.

En toen de in bliksem en donder Zichtbare zich terugtrok, regens de hijgende aarde verkwikten, de grauwe wolken verbroken hingen en weer zonneklaarte kwam aanlichten met witblauwen lach; toen herademing en herleving weer opwiekten van de aarde, heeft de geloovige mensch 't hoofd gebogen voor de almacht Gods, zijn eigen nietigheid dieper gevoeld en zijn dienstvaardigheid jegens Hem weer in vaster vormen gelegd.

P. fr. C. J. BROUWER.

aan speciale bepalingen van Venezuelaansch recht, werd in het protocol de bepaling opgenomen, dat het geschil zou worden berecht naar de regelen van absolute billijkheid, zonder rekening te houden met technische bezwaren of met de plaatselijke wetgeving. Men wilde zoodoende alle exceptiën uitsluiten. De scheidsrechters zouden alleen te bepalen hebben, welke schade inderdaad geleden was. Amerika begrootte die schade op 82.000 dollars per jaar (aangezien de vordering van 530.000 dollars door Venezuela was afgekocht voor 40.000 dollars in contanten en een verlenging van de concessie met 6 jaar). In verband met geleden winstderving door de intrekking der concessie werd bovendien schadevergoeding geëischt.

Mr. Barge ontzegde nu deze vordering: 1o. omdat de concessie van eischeres geen monopolie vormde voor de vaart op de Orinoco. Maar inderdaad had eischeres concessie voor den buitenlandschen handel op die rivier; 2o. omdat eischeres in strijd met de bepaling van het concessie-contract, de interventie van haar Regeering had ingeroepen, in stede van zich tot den Venezuelaanschen rechter te wenden. Maar Venezuela zelf had dit contract immers reeds lang verbroken, door de concessie in te trekken; 3o. omdat eischeres Venezuela niet had kennis gegeven van de overdracht op haar, van de vordering van de oorspronkelijke Maatschappij.

Amerika heeft in haar conclusie in dit geding de gronden, waarop nietigverklaring van die uitspraak verlangd wordt, in het algemeen voldoende duidelijk omschreven als „overschrijding van rechtsmacht" en „dwaling in het wezen der zaak". Maar pleiter kwam op tegen de bewering van den agent van Venezuela, dat nu bij pleidooi geen nieuwe gronden door Amerika zouden mogen worden aangevoerd. Op dergelijke excepties mag geen internationaal Scheidsgerecht een rechtvaardige vordering afwijzen. Zulk een scheidsgerecht mag een eisch niet om bloot technische redenen nietontvankelijk verklaren. Juist dit is de grief van Amerika tegen de uitspraak van scheidsrechter mr. Barge. Elk der gronden, waarop die uitspraak rust, is dan ook een voldoende reden om die uitspraak nietig te verklaren. Uitvoerig betoogde pl. vervolgens, dat het volstrekt niet een algemeen geldende rechtsregel is, dat cessie van een schuldvordering den schuldenaar bekend moet zijn, om geldig te zijn, doch dat het in verschillende landen voldoende wordt geacht, als de eischer bewijst dat hem de vordering is overgedragen. Trouwens, in casu wàs die overdracht aan Venezuela bekend.

Met het oog hierop en andere omstandigheden, door pleiter aangevoerd, dient de geheele zaak opnieuw te worden berecht en afgedaan en dient de vordering weder te worden onderzocht in alle bijzonderheden, teneinde het schadecijfer vast te stellen, dat Venezuela heeft te betalen.

Pleiter vertrouwde, dat dit Scheidsgerecht in dien zin zal beslissen. Ten slotte wraakte pleiter in krachtige termen de bewoordingen, waarin mr. Barge zijn beslissing heeft ingekleed. Zoo zeide hij o. a. zichzelf zijn beslissing niet te verwijten, waardoor aan de droomen van speculanten en zaakwaarnemers de bodem werd ingeslagen.

(*Wordt vervolgd*.)

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Hoedenindustrie.

De aanvrage om hoeden van 75 cts en 1 Gld. per stuk blijven, Goddank, aanhouden. Als de vlechtsters zich maar wat meer moeiten willen geven om beter werk te leveren, kan er voor de goed gevlochten hoeden geregeld verkoop zijn.

De Heer H. J. Cohen Henriquez toonde ons een door hem aangelegden Catalogus met zeer mooie foto's van de verschillende soorten Curaçaosche stroohoeden. Het bijschrift is in vijf talen geschreven. Een uitstekend reclame-middel. Ook werd door den Heer Henriquez een toestel uitgedacht om de hoeden op doelmatiger wijze te zwavelen. Bravo!

Over een paar weken zal de Heer Henriquez wederom een lezing houden over de hoedenindustrie.

Koloniale Raad.

Donderdagavond was er zitting van den Kolonialen Raad. Met in begrip van den Voorzitter waren 7 leden aanwezig. Behandeld moest worden een brief van den Gouverneur betreffende een aanvrage om vergunning tot opsporing van delfstoffen op de eilanden Curaçao en Bonaire.

Op voorstel van den Voorzitter werd deze missive naar de afdeelingen verzonden om in Comité Generale behandeld te worden.

Het verheugt ons zeer, dat de aandacht van buitenlandsche industriëelen meer en meer op Curaçao gevestigd wordt. Hopen wij, dat die ondernemingen spoedig met hun werk beginnen en succes hebben mogen.

„Prinses Juliana"

Welwillend werd ons door de Directie van den K. W. I. M. inzage verstrekt der teekening van het interkoloniaal stoombootje.

Het gebeel maakt een zeer mooien indruk. Ook de afmetingen vallen zeer mee. „Prinses Juliana" zal iets grooter zijn dan de „Christiansted".

De lengte is 50 M.
breedte 7.50 M.
diepte laadruim 3,20 M.
totaal laadruimte ± 400 M³

Boven op het dek bevinden zich in het midden van 't schip:

1 luxehut voor den Gouverneur,
4 hutten 1ste kl. elk met 2 bedden en 1 sofa,

De 4 hutten 2de kl. eveneens elk met 2 bedden 1 sofa, zijn op het achterdek.

Iedere klas heeft een afzonderlijke eetsalon, bad en W. C.

De boot is voorzien van twee ketels en loopt met een snelheid van 10 Mijl per uur, zij komt uit onder kapitein P. C. van der Graaf als waarnemend gezagvoerder, en twee stuurlieden en 3 machinisten.

De overige bemanning zal zooveel mogelijk uit Curaçaonaars worden samengesteld.

Een geheimzinnige zaak.

De bewuste brief met valsche handteekening is gefotografeerd; aldus werd de inhoud van dat bedriegelijk schrijven overal bekend.

De brief is gedateerd 3 September. De Weledele Heer David Correa wordt daarin valschelijk beticht hoeden van 6 gld. te hebben aangegeven voor fl. 3.50.

Op het slot verzoekt de falsaris den Chef der douane te New-York zijn brief als *vertrouwelijk* te willen beschouwen.

De schrijver vreesde dus voor openbaarmaking daarvan.

De douane te New-York heeft een gedeelte dezer partij hoeden naar Curaçao teruggestuurd, se zijn hier door de schattingscommissie getaxeerd en men bevond, dat de opgave van den Heer Correa alleszins juist was.

Het geheimzinnig zaakje is in handen der politie.

De oorspronkelijke brief berust bij den Amerikaanschen Consul, terwijl de foto ter parkette werd gedeponeerd evenals eenige brieven van kooplieden, ter confrontatie.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

111 ratten
113 muizen.

Scheepvaart.

In dank ontvangen van het Kantoor van In- en Uitklaring den staat der scheepvaartbeweging gedurende de maand October.

Ingeklaard werden :

Stoomschepen	27.
Zeilschepen	99.
Totaal	126 schepen

Gedurende de tien reeds verloopen maanden van dit jaar werden in 't geheel ingeklaard: 1327 schepen.

Vlaggevertoon.

Maandag 24 October lagen op de reede van Trinidad 3 schepen van den K. W. I. M. en Hr. Ms. *Utrecht*.

Gebalsemd lijk.

Een Dame van Haiti was Maandag in het Hospitaal overleden, en nu stond de familie er sterk op het lijk mede te nemen met de Hollandsche boot, welke dienzelfden avond naar Haiti vertrekken zou. En zoo gebeurde het hier op Curaçao hoogst zeldzame feit, dat een lijk gebalsemd moest worden, wat door Dr. de Casseres werd verricht.

Laat maar fluiten.

De booten van den K. W. I. M. hadden meer malen zeer veel last om bij het vertrek van hier de Curaçaosche matrozen en sjouwers op tijd aan boord te krijgen.

Het was een fluiten zonder eind. Doch de Curaçaonaars lieten de boot maar fluiten en kwamen steeds ver over tijd.

Dat is nu voortaan uit.

Er zal in het vervolg slechts driemaal gefloten worden, en wie niet op tijd aan boord is, wordt overgeleverd aan de Justitie wegens contractbreuk.

Maandag werd reeds een mannetje ingepikt, en voor een paar dagen te brommen gezet.

Als dát niet helpt, dan help niemendal!

De Merida.

der *Red* „*D*" gaat de volgende week naar Amerika om eenige noodzakelijke herstellingen te ondergaan.

De *Flora*, door de Maatschappij gecharterd, zal gedurende de afwezigheid der *Merida* den dienst tusschen Maracaibo en Curaçao waarnemen.

Officieele Berichten.

Aan den heer J. Muller, onderwijzer 3de klasse alhier, is tot verder herstel van gezondheid, eene maand verlofsverlenging verleend.

N. G. G. van Kampen en J. C. Bakhuis, zijn tijdelijk belast met de functiën van kommies der 2de klasse der belastingen op Curaçao.

De heer J. P. E. Gorsira, geëmployeerde ten postkantore is overgeplaatst naar de inspectie der belastingen en de heer M. B. Daal, geëmployeerde ter Gouvernements-Secretarie naar het postkantoor.

Aan den marechaussee 2e klasse J. A. Hollander, is tot verder herstel van gezondheid, eene maand verlofsverlenging verleend.

Wegens het zich voordoen van een nieuw geval van pest te Caracas, is bij Gouvernements-beschikking bepaald, dat passagiers komende van La Guaira en Pto. Cabello, alleen dan tot het vrije verkeer zullen worden toegelaten, wanneer zij eene verklaring van den Nederlandschen Consul aldaar overleggen, dat zij in de laatste tien dagen niet te Caracas zijn geweest.

De heer W. Netherwood, is op zijn verzoek eervol ontslagen als lid van den Raad van Justitie op St. Martin N. G. met dankbetuiging voor de door hem aan den lande in die betrekking bewezen diensten; en de heeren L. O. van Romondt en J. Scheuerman, zijn benoemd respectievelijk tot lid en plaatsvervangend lid van dien Raad.

Aan Mej. C. C. Quast, onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelmina-school alhier, is tot verder herstel van gezondheid, eene laatste verlofsverlenging van drie maanden verleend.

Aan James Petersen, zoutmeter op St. Martin N. G. is op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als zoodanig en N. L. Richardson benoemd in diens plaats.

Aan den heer T. J. G. Gaerste, geneesheer, belast met de armenpraktijk en met het verleenen van verloskundige hulp aan onvermogenden in het 4e en 5e district alhier, is tot herstel van gezondheid, eene maand verlof verleend.

Aan den brigadier bij de brigade marechaussee alhier, H. J. Westerhof, is tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof verleend.

Promotie.

Bij Kon. besluit benoemd: met tijdelijke afwijking in zooverre van de bestaande organisatie, bij het wapen der artillerie, tot kapitein, de eerste luitenant op non-activiteit J. A. Snijders, van dat wapen.

Onze welgemeende gelukwenschen.

Perstelegrammen voor Nieuw-Guyana en Curaçao.

De directeur-generaal der posterijen en telegraphie maakt bekend, dat, met ingang van heden, perstelegrammen tegen verlaagd tarief naar Nederlandsch Gayana en Curaçao zijn toegelaten.

De prijs per woord bedraagt f 2.19

De hierbedoelde telegrammen moeten, wil het verlaagde tarief op hen van toepassing zijn :

1e. gesteld zijn in verstaanbare taal, zonder afkortingen;

2e. openbaar worden gemaakt in nieuwsbladen;

3e. gericht zijn aan een nieuwsblad of een agentschap voor nieuwstijdingen.

Zij worden door de kabelmaatschappijen overgebracht, zoodra geene telegrammen, waarvoor het volle tarief is betaald, ter overseining voorhanden zijn.

Perstelegrammen tegen verlaagd tarief kunnen alleen worden aangeboden door of vanwege de door den directeur-generaal der posterijen en telegraphie daartoe gemachtigde correspondenten van nieuwsbladen, tijdschriften of nieuwsagentschappen.

De St. Ct.

EMULSION DE SCOTT

MARCA DE FABRICA Registrada

Sin Igual y Sin Rival
La Mejor del Mundo

Es un alimento poderoso del más alto valor nutritivo en el tratamiento de la

Tisis ó Tuberculosis Pulmonar.

La cura de esta enfermedad es solamente cuestión de nutrición, y la EMULSION DE SCOTT imparte al cuerpo el máximo de nutrición con el mínimo de esfuerzo para el aparato digestivo. Comunica á los tejidos orgánicos su grado máximo de eficiencia, transforma el cuerpo de débil y extenuado en fuerte y robusto y lo coloca en la condición más ventajosa para resistir la invasión de las bacterias ó microbios, que es precisamente en lo que consiste la cura de la Tuberculosis.

LA UNICA EMULSION RECOMENDADA POR TODOS LOS MEDICOS

SCOTT & BOWNE, Químicos, Nueva York

Nederland.

EERSTE KAMER.

Geldmiddelen in Suriname en Curaçao.

Bij het afdeelingsonderzoek van het wetsontwerp tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie Suriname en regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen der kolonie Curaçao gaven onderscheidene leden als hun meening te kennen, dat zij vooralsnog niet konden inzien, dat het wenschelijk zou zijn om een wijziging te brengen in de artt. 114 en 106 der Regeeringsreglementen te dien effecte, dat de vaststelling van het slot van rekening, alsmede de verantwoording der koloniale geldmiddelen altijd in de eerste plaats zou moeten worden gedaan aan de koloniale vertegenwoordiging.

Dat bij de vaststelling der begrooting altijd eerst de koloniale vertegenwoordiging wordt gehoord, spreekt huns inziens vanzelf.

Heeft die vaststelling der begrooting echter eenmaal bij de wet plaats gehad, dan blijve — althans wanneer dit geschied is, omdat een bijdrage uit 's Rijks schatkist werd toegekend — ook de verantwoording der ontvangsten en uitgaven en de vaststelling van het slot der rekening aan den wetgever voorbehouden.

Het standpunt ten deze door de Regeering ingenomen, waar zij uitdrukkelijk verklaart, zich met de in 1892—1893 ingediende wetsontwerpen tot wijziging der Regeeringsreglementen, die bedoelden de vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrootingen steeds definitief aan de wetgevende macht in Nederland op te dragen — waarmede samenhing het toen mede gedaan voorstel om ook de verantwoording der koloniale geldmiddelen en de vaststelling van het slot der rekening steeds door die wetgevende macht te doen geschieden —niet te kunnen vereenigen, doch het vigeerende stelsel te willen handhaven, scheen aan deze leden het juiste.

Het argument, dat van de bedoelde wijzigingen het gevolg zal zijn een versterking van de controle der koloniale geldmiddelen, achtte men van weinig belang.

Het voorbeeld, door de Regeering gegeven met betrekking tot Suriname en Curaçao, deed opnieuw den wensch uiten, dat nu toch eindelijk ook de Rijks-comptabiliteit bij de wet zou worden geregeld.

Buitenland.

PORTUGAL.

De revolutie en de kerk.

Wanneer nog iemand mocht twijfelen aan den geest die de nieuwe Portugeesche bewindsmannen bezielt, heeft hij slechts te letten op het feit, dat de mannen die den boventoon aangeven ook als hooge broeders der Loge bekend staan. Lima is grootmeester en wat hij zegt wordt dan ook als orakeltaal door alle groote vrijzinnige organen rondgespreid.

De Italiaansche afgevaardigde Barzilai heeft dan ook rondweg tegenover een redacteur der *Secolo* erkend, dat de omwenteling vooral het werk is geweest van de vrijmetselarij. Hij voegde erbij, te hopen dat Spanje het schoone voorbeeld van zijn buurland zou volgen.

En het bericht over het verbod van priesterkleeding en de verbanning der religieusen deed zien, dat de Loge haastig bezig is te doen, wat haar haat tegen de religie, speciaal tegen de katholieke Kerk verlangt.

Braga zegt: de positivistische denkbeelden zijn de filosofische bron onzer revolutie. Wij hebben ons, op de positivistische opvoeding des volks toegelegd om het Portugeesche volk, dat lichamelijk en intel-

lectueel een elite is, den rang, dien het verdient, terug te geven. De groote lijnen van ons program zijn: de orde handhaven en verzekeren, verplichte burgerlijke stand en scheiding van Kerk en Staat."

En het gepeupel begrijpt, wat dat beteekent. Orde hand haven door wanorde te stichten en alle mannen van vrede en behoud verdrijven.

Een van de eerste dingen, die het deed, was het bureau bestormen van het eenige katholieke dagblad dat Portugal bezat. *Portugal* had zich bij de laatste verkiezingen dapper geweerd en was erin geslaagd, zes ferm katholieke afgevaardigden te doen verkiezen, wat voor het met liberalistische denkbeelden doortrokken volk betrekkelijk zeer veel mag heeten.

De bureaux van het blad werden verwoest en de hoofdredacteur vermoord.

Even zoo ging het twee priesters Lazaristen, waarvan een Franschman was.

Een Jezuïtenklooster aan de Spaansche grens wordt door infanterie formeel belegerd.

Terstond na het uitbreken der revolutie werden andere priesters op straat gesteenigd en sommigen in hechtenis genomen, omdat zij trachtten te ontkomen.

Anderen die zich blijkbaar tegen de woedende volksmenigte trachten te verdedigen worden als moordenaars voorgesteld.

En het aldus opgeruide volk gaat door, zoodat we lezen:

Lissabon, 9 Oct. Een vrij talrijke troep wilde het klooster te Leicitra, waar de pauselijke nuntius en de deken van het diplomatieke corps zich op het oogenblik bevinden, binnendringen, onder voorwendsel verborgen wapens te willen zoeken. De nuntius weigerde, op raad van den burgemeester, den toegang tot het het klooster.

De republikeinen deden geen aanval op het gebouw, maar vroegen vergunning dit te mogen onderzoeken. De nuntius gaf toe en zij vertrokken, zonder dat zich eenig belangrijk incident voordeed."

Men lette eens op de zonderlinge tegenspraak tusschen het eerste en het tweede deel van het telegram; er is blijkbaar iets niet vermeld.

Verder vernemen we:

Lissabon, 8 Oct. Gewapende troepen zijn hedennacht binnengedrongen in een klooster in de avenida Trinas, waar 150 Spaansche liefdezusters gehuisvest zijn. Eenige geestelijke zusters trachtten tegenstand te bieden. Er ontstond toen een schermutseling, waarbij een 12-tal zusters licht gewond werden. Het klooster werd daarop door de troepen bezet. De gewonde zusters werden naar het hospitaal vervoerd, terwijl de overige zusters met onbekende bestemming weggebracht werden.

De verdrijving der broeders en zusters, seint Reuter verder, is overal begonnen. De kinderen werden aan hun families teruggegeven. Kardinaal Netto behoort tot de verdrevenen. De bisschop van Beya is de grens gepasseerd. *Slechts enkele kerken waren Zondag te Lissabon open.*

De minister van Justitie verklaarde, dat Pombals wetten weer van kracht zullen zijn. De bezittingen der Jezuïten vervallen aan den Staat, die der andere Orden worden „geïnventariseerd".

Een interview dat een hoog kerkelijk waardigheidsbekleeder toestond aan een redacteur van den *Univers*, geeft zeer eigenaardige bijzonderheden over den toestand der Kerk in Portugal. Vele priesters, zegt hij, verwaarloosden hun plicht tegenover het volk en sommigen waren zelfs vrijmetselaars!

De Kerk stond geheel onder de macht der burgerlijke overheid: voor een preek of Lof was toestemming van en betaling aan de overheid noodig...

En diezelfde mannen die eerst de Kerk machteloos maakten door hun staatstyrannie, meten thans natuurlijk breed uit de fouten de priesters waarvan feitelijk zij zelven oorzaak waren.

Natuurlijk worden ook thans bij het doorzoeken van de kloosters de gebruikelijke schatten en dito geheime gangen ontdekt. De heeren romanschrijvers kunnen dus weer aan 't werk.

Wij worden bedrogen.

„Wij worden bedrogen", dat is het goede opschrift, wanneer we over de zaken in Portugal willen spreken.

Het revolutionnair bewind bedriegt ons, de telegraaf-agentschappen bedriegen ons en zoo is de pers wel genoodzaakt ook haar lezers te misleiden.

Men kan er zeker van zijn, dat we verbaasd zullen opzien, wanneer eens de echte en volledige waarheid aangaande de Lissabonsche wandaden bekend gaat worden.

„Hoe worden wij ingelicht?" vroeg een medewerker van de *Univers* aan pater Espinouze, Lazarist, die erin slaagde in vermomming het ongelukkige land te ontkomen. En zijn antwoord luidde: „Zoo valsch mogelijk. Alle telegrammen worden gecorrigeerd. Zelfs vertegenwoordigers der mogendheden mogen geen cijfertelegrammen verzenden".

Pater Espinouze kwam te Parijs aan in het versleten pak van een koeherder, met een roode das om, een pet op en een dikken stok in de hand. Dagen lang was hij aanhoudend vervolgd door lieden, die zijn leven zochten en het was door een verwonderlijke bewaring, dat hij den dood ontkwam.

Hij was getuige geweest van den dood zijner beide vermoorde ordegenooten.

De agentschappen hebben gezegd, dat de bestorming der kloosters onverwachs door losse volkstroepen geschiedde. *Dat is niet waar*, verklaart hij beslist.

Er was een gezamenlijk optreden, vooraf geregeld en stipt uitgevoerd. Op hetzelfde uur werden overal tegelijk de kloosters ingesloten, in groote kringen, opdat niemand ontsnappen zou. Dan werd op de vensters een geweervuur gericht en vervolgens de deur ingehakt.

In het klooster, waar pater Espinouze vertoefde, werd vervolgens naar de superieuren gevraagd. Toen ze verschenen, werd, voordat ze een woord hadden kunnen zeggen, geschoten: zij vielen zielloos neer.

De *Avvenire d'Italia* bevat bijzonderheden over den dood van een anderen martelaar, den hoofdredacteur van *Portugal*, ook een priester, die als een der allereerste offers van den godsdiensthaat viel. Don Lorenzo de Matos was een uitnemend polemist en had zich daardoor den haat der mannen van vrijheid en breedheid op den hals gehaald. Meermalen outving hij dreigbrieven of werd hij des avonds belaagd.

Thans moest hij vallen.

Zijn lijk werd op straat geworpen en met een touw langs de straat getrokken.

Zijn laatste artikel was een ernstige waarschuwing aan den koning, om toch niet met de vijanden des lands te coquetteeren. „Den weg, dien we gaan, is een slechte weg. Aan zijn einde staat het onheil, de dood."

Ja, de dood stond daar.

Van de andere redacteuren is niets meer gehoord, en eveneens is verdwenen de hoofdredacteur van de nationalistische *Libertad*.

Hier past het over te nemen, wat het *D. v. N.* schrijft:

In Berlijn (Moabit) kregen vier Engelsche journalisten onlangs eenige klappen. Dat was schandelijk, o zeker. En de verontwaardiging der collega's te Berlijn en elders was verklaarbaar.

Nu is er echter een katholiek journalist vermoord te Lissabon. (Misschien meerderen. Red. C.)

Reuter gaf er twee regels van... Uit. Geen woord meer in de bladen over dezen moord.

Terwijl de klappen der Berlijnsche politie aanleiding hebben gegeven tot het vullen van kolommenlange beschouwingen. Lange telegrammen zijn er zelfs aan gewijd.

Van pater De Matos geen woord. Een schop krijgt hij toe: „hij was een ware geesel Gods voor Portugal," schreef de *N. Rott. Ct.*

Wij worden bedrogen, zeiden we zooeven en we bedriegen zoo onwillekeurig onze lezers mee. Hebben we niet meermalen berichten gegeven, waarin sprake was van onderaardsche gangen? De correspondent van het *Journal* schrijft nu over de Jezuieten, die in zulke gangen gevlucht zouden zijn:

Geen der journalisten, die in het klooster zijn geweest, heeft een ingang tot die spelonken kunnen ontdekken, maar de inwoners der hoofdstad twijfelen er geen oogenblik aan, of alle kloosters staan onder den grond met elkander in verbinding. De republikeinsche regeering beijvert zich, voldoening te geven aan de openbare meening, door naar al die geheimzinnige katakomben te laten zoeken. Zoo kan men ambtenaren bezig zien met het onderzoeken van riolen, keldergaten enz.

De Lissabonsche corr. van de *Daily Chronicle*, te Lissabon teruggekeerd, seint aan zijn blad een belangrijke beschouwing. De gematigde politici, die het voorloopige bewind vormen, zegt hij, hebben te strijden tegen een sterke kliek radicalen, die een dergelijke hinderlijke rol spelen als het Jong Turksche comité te Konstantinopel. De correspondent vertrouwt, dat de regeering krachtig genoeg zal zijn om die republikeinen, die alles op haren en snaren willen zetten, te beteugelen. Niettemin zal zij met alle bedachtzaamheid en geestkracht moeten optreden."

En dit is nu een telegram uit Portugal zelf, dus door de censuur „verbeterd."

Volgens een bericht van de *Morning Post* heeft koning Manuel van de voorloopige regeering in Portugal het verzoek gekregen afstand te doen van de regeering. Doch de Koning denkt er niet aan, zegt het blad, dien eisch in te willigen. Hij zeide:

Ik heb geen afstand gedaan en geen enkel recht, dat de geschiedenis of de grondwet van Portugal mij geeft, opgegeven. Ik heb slechts zoo gehandeld, als ieder ander in mijn positie handelen zou. Ik was gedwongen mij te onderwerpen aan het geweld. Ik weet thans nog niet, wat ik doen zal. Ik denk een paar dagen te laten voorbijgaan en dan in alle kalmte een beslissing te nemen, welke houding ik in de toekomst denk aan te nemen."

De vertrouwden van den Koning hebben een verklaring in dien geest naar Lissabon gezonden, aan de leider der royalisten.

— Een Portugeesch Prelaat over de revolutie in Portugal. Aan een onderhoud van den correspondent van een Romeinsch blad met Mgr. d'Oliveira Machado, rector van het Portugeesch instituut te Rome, ontleenen wij het volgende:

Sprekend over de oorzaak van de revolutie in Portugal, die zoo onverwacht uitbrak, gaf de prelaat als zijn meening te kennen, dat deze te wijten is aan de afkeurenswaardige regeeringspolitiek der machthebbendne bij wie slechts eigen- en partijbelangen op den voorgrond traden, zonder zich in 't minst om den nood van het volk te bekommeren. Telkens wanneer zich een bekwaam en belangloos staatsman aanbood om te trachten een einde te maken aan de heerschende misstanden op velerlei gebied, werd hij door bedoelde machthebbers op zijde geschoven. Op de vraag van den correspondent, hoe het dan mogelijk was, dat de revolutionaire partij zoo goed voorbereid optrad, en of de regeering dan geen scherp oogje in 't zeil had gehouden op het drijven der kopstukken dier parrij, gaf de prelaat ten antwoord, dat de regeering eenigermate met de leiders der anti-monarchistische partij gemeene zaak maakte. Het was een politiek geheim dat de minister-president Teixeira met de voornaamste hoofden der Republikeinsche fractie in verbinding stond, en het gerucht als zou de minister den Koning de benoeming van 15 senatoren, allen radicalen van den echten stempel, hebben afgeperst, alsook het in den doofpot stoppen van het proces der koningsmoordenaars, benevens de algemeene amnestie van wegens staatkundige misdrijven veroordeelden, geeft niet weinig te denken. Teixeira moet zelfs zoo ver gegaan zijn den Koning tusschen de keus te stellen het uitbreken der revolutie, of de inwilliging zijner wenschen. Omtrent de organisatie der republikeinsche partij gaf de rector als zijn oordeel te kennen dat Magelbaes Lima als de eigenlijke leider der republikeinsche partij kan worden beschouwd. Andere hoofdleiders zijn Alphonso Costa, Joao de Meneses, Tori de Almeida en vooral Bernardino Machado. Tegenover deze strijdlustige en vastberaden mannen, kon de regeering geen enkel man van gelijke kracht stellen. De eenige staatsman van beteekenis, de vroegere dictator Franco, is zooals men weet, van het hof verwijderd geworden. Het Portugeesche volk is over het algemeen niet republikeinsch gezind en ook geen vriend van revolutiemaken. Onder het volk vindt de partij van den opstand, wie het door haar brutaal en stoutmoedig optreden gelukt is, voorloopig de overwinning te behalen, slechts weinig aanhang. Die partij zoekt dan ook haar voornaamste kracht bij de talrijke oproerige elementen in het leger en bij de vloot. — Het vooruitzicht dus eener soldatenregeering, op het voorbeeld van Griekenland, waar alle regeeringsdaden, hoe goed bedoeld ook, door het drijven der ontevredenen onder het leger, bemoeilijkt en onmogelijk worden gemaakt. Dat belooft wat voor de toekomst.

Het Centrum.

Advertentien.

Ook namens de familie betuigt ondergeteekende haren hartelijken dank voor de vele bewijzen van belangstelling, ontvangen bij het overlijden van hare moeder

Mejuffr. E. W. Bakhuis.

E. J. W. van Werkhoven-Bakhuis.

Curaçao 5 November 1910.

St. Thomaskring,

Maandag a. s. 7 November om half acht gewone vergadering.

De Directeur,

P. I. Verriet.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar en Beleenbank* van 1 Maart 1909 t/m 31 Augustus 1909, onder No. 3543 **A** t/m N. 1939 **B**, zal plaats hebben op *Donderdag*, den 10en November a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 31 October 1910.

De Voorzitter,

A. Jesurun.

JOHN DEWAR'S
Scotch Whisky

BEKROOND MET

50 Gouden Medailles

Agenten voor Curaçao,

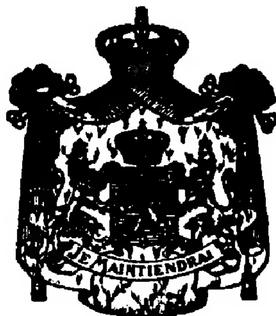
R. S. de LANNOY.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

de Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eere medaille, 1904.

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

Adverteert steeds

IN DE

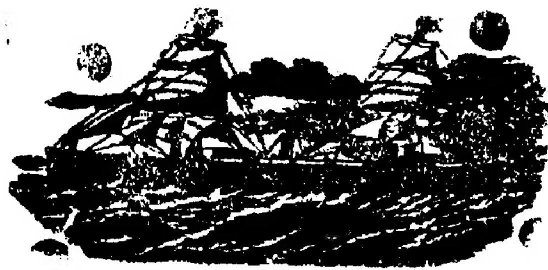
Amigoe di Curaçao

het meest gelezen der hollandsche bladen in de kolonie.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

COCKTAILS TERAPEUTICOS

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceite de petroleo como un sustituto de aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es exipelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga nflamación de las vías digestivas.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1910.	Philad,	Zulia	Carcas.	Marcb.	Philad.	Zuiia.
Vertrekt van New-York	Oct...22	Oct....29	Nov. ..5	Nov...12	Nov..19	Nov..26
Komt aan te San Juan	27	....	10	....	24	....
Vertrekt van „	28	....	11	....	25	....
Doet Curaçao aan	30	....	13	....	27	....
Komt aan te La Guaira	31	Nov....5	14	19	28	Dec....3
Vertrekt van „	Nov...1	7	15	21	29	5
Komt aan te Pto. Cabello	2	....	16	....	30	....
Vertrekt van „	4	....	18	....	Dec.....2	....
Komt aan te Curaçao	5	8	19	22	3	6
Vertrekt van „	6	13	20	27	4	11
Doet La Guaira aan	....	14	....	28	....	12
Doet San Juan aan	8	....	22	....	6	....
Vertrekt van „	9	....	23	....	7	....
Komt aan te New-York	14	21	28	5	12	19

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

1910.	Merida.	Zulia.	Merida.	Marcb.	Merida.	Zulia.
Vertrekt van Curaçao	Oct...31	Nov...8	Nov..14	Nov..22	Nov...28	Dec.....6
Komt aan te Maracaibo	Nov....1	9	15	23	Dec...29	7
Vertrekt van „	4	12	18	26	2	10
Komt aan te New-York	5	13	19	27	3	11

LONGMAN &MARTINEZ

NEW YORK.

(OPGERICHT IN HET JAAR 1852.)

Fabrikanten en exporteurs van verfwaren in allerlei soorten, in poeder en in olie; Vernissen, niet inbijtende verf voor hout en ijzer; Verf voor vloeren, die in één nacht droog zijn; Witte lak voor badkuipen; Verf in vernis om de mooie vlammen der kostbare houtsoorten na te maken; Verf in vernis voor rijtuigen; Oliën om te glansen, etc.

Monsters worden op aanvrage gratis verzonden. 3

Drukker:

B. L. BOGAERS.